בשלמא למאן דאמר צפון ודרום שפיר אלא

למאן דאמר מזרח ומערב מכדי שלחן כמה

משוך מן הכותל שתי אמות ומחצה ואמה

דידיה ושתי אמות ומחצה דביני ביני ואמה (6)

ושתי אמות ומחצה דביני ביני ואמה דידיה

אישתכח דקאכיל שולחן פלגא דאמתא בדרום

מי סברת שלחן דמשה בהדייהו הוה יתיב לא

דמידלי ליה ומנח ליה ומיתתי להו לדידהו

פורתא כתלמיד היושב לפני רבו ת"ר עשרה

שלחנות עשה שלמה ולא היו מסדרין אלא

על של משה שנאמר יואת השלחן אשר עליו

לחם הפנים זהב עשר מנורות עשה שלמה

ולא היו מדליקין אלא בשל משה שנא' 2(את)

מנורת הזהב ונרותיה לבער בערב רבי אלעזר

בן שמוע אומר על כולם היו מסדרין שנאמר

את השולחנות ועליהם לחם הפנים ובכולן

היו מדליקין שנאמר יאת המנורות ונרותיהם

לבערם כמשפט לפני הדביר זהב סגור ר'

יוםי בר' יהודה אומר לא היו מסדרין אלא על

השלחנות (0) אשר עליהם לחם הפנים זהב

אלו שלשה שלחנות שהיו במקדש ישנים

שהיו באולם מבפנים יולפתח הבית אחד של

כסף ואחד של זהב על של כסף נותן לחם

הפנים בכניםתו ועל של זהב ביציאתו

זהב שמעלין בקודש ולא מורידין אחד של זהב סשמעלין

בפנים שעליו לחם הפנים תמיד יומנא לן

. דאין מורידין אמר רבי דאמר קרא זויקם משה

את המשכן ויתן את אדניו וישם את קרשיו

ויתן את בריחיו ויקם את עמודיו ומנלן דמעלין

אמר רבי אחא בר יעקב דאמר קרא את

מחתות החמאים האלה בנפשותם ועשו אותם

רקועי פחים ציפוי למזבח כי הקריבום לפני

ה' ויקרשו ויהיו לאות לבני ישראל בתחילה

תשמישי מזבח ועכשיו גופו של מזבח יאשר

שברת ושמתם בארון יחני רב יוסף מלמד

שהלוחות ושברי לוחות מונחין בארון מכאן

לתלמיד חכם ששכח תלמודו מחמת אונסו

שאין נוהגין בו מנהג בזיון (ְסימ"ן בימ"ל

םר"ח ושכ"ח) אמר ריש לקיש פעמים

משה אלא מה אני מקיים ואת

1. וַיַּעֵשׁ שְׁלֹמֹה אַת כָּל הַבָּלִים אֲשֶׁר בֵּית יְיָ את מִוְבָּח הַחָּהַב וְאָת הַשׁלְחָן שְׁר עָלִין לְּחָם הַפְּנִים ייברי

.. 2. ומקטרים ליהוה עלות

בבקר בבקר ובערב בערב

בְּבֶּקר בְּבֶּקר וּבְּעָרֶב בּעַרֶב וּקטרֶת סִמִּים וּמְעַרֶב לְּחָם עֵל הָשְׁלְחָן הַשְּׁהוֹר וּמְנוֹרַת הַוְּהָב בְּעַרֶב בּי לְבָער בְּעַרֶב בְּעַרֶב בּי מְלֵירָת הָאָרִינוּ וְאָהָם עובְהָה יְדְוֹהְ אַלְדִינוּ וְאָהָם עובְהָה אתו: דברי זימים ב יג א

הכלים אשר בית האלהים

ואת מובח הוְהָב ואת הַשְּלַחָנוֹת וַעַלִּיהַם לַחַם

4. ואת המנרות ונרתיהם

4. וְאֶת הַּאָם װוֹ וְטֵּ תַּיהָם לְבַעֻרֶם בַּמִּשְׁפָּט לִפְני הַדְּבִיר זְהָב סָגוּר: דברי הימים ב ד כ

וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנֶיוֹ וַיּשֶׂם אֶת קְרָשָׁיו וַיִּתֵּן אֶת בְּרִיחִיוּ

6. את מחתות החטאים

6. את מתראות התואמה הנואמה האלה בנפשתם ועשה אתם רקעי פחים צפוי למובה כי הקריבם לפני יו שראל. במדברי זו במדברי זו את הברים אשר היו על הלחת את הראשים אשר היו על הדרת הראשים אשר היו על שברה ושמתם בארון.

רבינו נרשום

בשלמא למאן דאמר אורכו כלפי צפון מדרום הפתח קיימי והוו תרי דרי שפיר דאית להו רווחא סגיא אלא לאז דאמר מזרח ומטרר

ורחבן מצפון לדרום מכדי

שלחן כמה משוך מן הכותל

צפון שתי אמות ומחצה.

--, ---, החוד כך כדי מקום הילוך שני כהנים זה בצד

השורה הסמוכה

שמות מ יח

ויקם את עמודיו:

דברי הימים ב ד יט

הפנים:

א) ניומא לג:], ב) נלקמן ע"ב במשנה עי׳ שקלים פ״ו מ״ד ממיד לה:], ג) צ״ל על פחח, ד) [לקמן ע״ב במשנה לעיל לט. ברכות כח. שבת כח: יומח יב: עג. מגילה ט: כא: הוריות יב: חמיד לח:], כ) ועמ"ם במגילה כו. בשם רשיי במנילה כו. בשם מחספת דקון עורכתים מתפחת דקון עורכתים מתחתות זגרי וועצלון עליף מדכתים: וויקט משבים וכי הדקון, וויקט משם וכי וקדיקן, ו) בייב יד: ברכות הו, ז'יק, ה) (עייבן, עו) בדרום. ז'יק, ה) (עייבן, עו) בדרום. ז'יק, ה) לייק היים, ז'יק, ה) היים, ז'יק, ה) הייו והיה. ז'יק, ה) בדרום מוכח ביים וכי וביים לייק, ה) בדרום מוכח ביים וכום ביים לייק ה) בדרום מוכח ביים וכום ביים לוחשביי משפה ביים לוחשביי מחספיים מוכח ביים ביים שלפיים וכום ביים לוחשביים שלפיים לוחשביים עם פי' ר' אליהו איתא כמו בסוגים להכחו. ם) פי' ודוחם על של משה היו מקדרין כר"י. ל"ק, ע) הכותל שתי אמות כלפי לפון ומנורה כנגדו בדרום ומוצח הזהב היה נתון בדרום ומזבח הזהב היה נחון באמצע הבית. צ"ק, **פ**) נ"ב בירושלמי דשקלים לימא וע"ש דאמר ארכן ששה ורחבן ששה ועיין בספר יפה מראה שם סי" ז' רש"ק ועיין ל"ק שהכיא בשם ירושלמי דתענית פ"ב כנוסחא

מסורת הש"ם

הגהות הב"ח

שלפנינו. ל) ס"א רוחבו לארכו

של ארון. נ״ק, ק) רחבן לארכו. נ״ק,

דידה וב' אמות ומחצה דביני ביני ואמה דידיה אשתכח: (ב) שם מה אני מהיים את השלחנות ועליהם לחם הפנים אלו כצ"ל ותיבת מנס הפנים חנו כנ"ל ותיבת לשר ותיבת זה כב ממחק: (ג) רש"י דייה בשלמל למ"ד לפון וכרי בעשר למוח מ"מ י"ל אפרי טפס: (ד) ר"ה ללל למ"ד מחכח וכרי גבי בדי לרון ואמה דידיה שהיה רוחב למנה ושמי למות:

מוסף רש"י

שנים מנד זה של שלחן לסלק הפנים ושנים מלד זה לסדר החדשה רושה אנה. עד בדרת, אלל פתח הבית, אלל פתח ההיכל בכניסתו ולא היו מניקין אותו שם אלל פתח להחדשה של החדשה של של של היכל של של היכל זהב ביניחתו עד שיוקטרו בזיכין כדקתני לקמן (להדן אשר שברת. קרל הוא למסמכיה יתירה לושמתס לדרשה (ב"ב יד:). שברי לוחות מונחים שברי לוחות מונחים בארון. דכתינ (דכריס י) אשר שבכת ושמתם כארון. אף השבכים תשים כארון. מחמת אונסו. שתלה או שנטרד בדומק מווטות הזהכו כו לכבדו (ברבות ה:).

שימה מקובצת

d) ומערב יתבי הכי: ב) שפיר תבי: גו לצמצם דחמש יתבי: ג) לצמצם החמש
[שולחנות]: ז) אפ״ה כיון
[שולחנות]: ז) אפ״ה
(ראפילו) [דטפי]: ז) ומערב

הני תיכת הוא נמחק: ו) שיהו
שני: ז) כר׳ הס״ר ומה״ר מי
סברת שלחן דמשה: ז] תיכת
אמות נמחק: נו) שלה היה:

) מווכר ברבר, או מולה ברבר, ו) מווכר ברבר, או מווכר ברבר. י] מערב. גבוה: י6ן ומיתתי. להו:

ן ניי הולרום הולרום הלי:ו₪ יתבי בשלמה למ"ד לפון ודרום ווו שפיר. בו דאע״ג דלא אפשר שלא וויס וויס מקלת מן השולאן בדרוס וויסא מקלת מן השולאן בדרוס

לנמנס . אפשר מערב דאי בן שולחנות של עשר אמות בעשר אמות (ג) אפ״ה ד] ז)דמאי דטפי טפח לה הוי לה חשיב ליה: אלה למ"ד ה] הוא האורך מורח ומערב. והרוחב מלפון לדרום מכדי שורה הלפונית כמה מרוחקת מכוחל לפוני שתי אמות ומחלה שיהו יו כהנים הנושאים שני סדרים יכולים להלך זה בלד זה כדאמרינו במתני'ם) דשנים היו מסדרין בכת אחת ולהילוך שני בני אדם בעינן שתי אמות ומחנה כדאמרינן לעיל [נח:] גבי בדי ארון (ד) ושלחו כוחב אמה ושתי אמות ומחצה בין שורה לפונית לשלחן של משה ואמה דידיה ושתי אמות ומחלה בינו לשורה דרומית ואמה רוחב השולחנות הרי עשר אמות ומחצה אישתכח דהאכיל פלגה בהמתה דדרוםשי. הכל תפס. ולמ"ד לפון ודרום ליכא למיפרך הכי דלדידיה הוי רוחבו ממזרח למערב ושורה מערבית משוכה מכותל מערבי שתי אמות ומחצה ואמה רוחב דשולחו ושתי אמות ומחצה בינו ובין השלחן של משה כו': ז] דמשה בהדייהו הוה יסיב. באמלע ממש

ומחלה: לא דמידלו ליה ומנח ליה כו'. שלא מן יהאים מונח ביניהם ממש אלא 🗌 משוך לפד מערב וראשו מכוון כנגד אויר שבין שתי השורות דהשתא ליכא אלא חדא הפרשה: כתלמיד היושב לפני רבו. נמוך הימנו כך חותם של שלמה נמוכין משל משה דבית המקדש היה משופע ולנד מערב י] מגביה יותר: ומיתתי יאן ליה פורתא. מושיבם ללד מזרח במקום נמוך: את השלחן. לשון יחיד: על כולן היו מסדרין. פעמים בזה פעמים בזה: שנים שהיו באולם מבפנים. אלל פתח ההיכל אחד של כסף ואחד של זהב. והאי דקרי הכא כסף ובמתניתין [ע"ב] שייש משום דשייש לבן ככסף: **ככניסתו**. כשמגיעין לפתח מניחין אותו עליו ועומדין לפוש:

דליבעי שתי הן י) (אמות) הפרשות של שתי אמות המות

ועל של והב ביליחתו. ושם היה מונח עד שיוקטרו הבזיכין כדקתני מתני' [שס]: שמעלין בקודש. כגון בכניסתו מניחו על של כסף וכשמגיע להיכל מסדר על של משה שמצופה זהב הרי עלייה ולא מורידין לכך ביניחתו מניחו על של זהב: ויקם משה חת המשכן וגו'. מדרישיה וסיפיה דקרא בלשון הקמה דאפי׳ בלחות הלשון לא הורד שמע מיניה אין מורידין ואי נמי דלא סייעוהו אחיו הכהנים בהקמת העמודים והאדנים ש"מ אין מורידין לפיכך לא נתעסקו בו אחרים. ל"א מעיקרא ויקס משה את המשכן (שמות מ) דהיינו יריעות שבתחילה פורס היריעות ולא הורידן בהקמת העמודים והאדנים אלא אחז היריעות בידו עד שהקים כולן: אשר שברת ושמחם

בארון. שישים השברים בארון: שביטולה משמע דאורכן ששה ורוחבן שלשה ומונחות לי אורכן לארכו של ארון ויכול לישב ארבעתן זו אלל זו ברחבן והכי נמי איתא בפרק בתרא דמענית ירושלמי והש"ס שלנו נמי דקאמר בב"ב (דף יד.) ארכן ששה ורחבן ששה מליח למימר דמיירי בין שחיהן כשהיו זו אלל זו לרחבן והא דקאמר כמה לוחות אוכלות בארון י"ב טפחים היינו בין לוחות ושברי לוחות כשהיו מונחות זו אלל זו Φ ארכן לארכו של ארון:

ולמלך דאתר לפון ממשה ראשה של זו בלד ראשה של זו אי אפשר לנמנס חמש שולחנות משרה או זו אי אפשר לנמנס חמש שולחנות של עשר אמות בעשר אמות אפ״ה ל) כיון דטפי ליה טפח לא הוי לא חשיב והא דתניא בפ' אמר להן הממונה (יומא דף לג:) שולחן בלפון משוך מן הכותל שתי אמות ומחלה ומנורה בדרום משוכה מן הכותל

שתי אמות ומחלה ומזבח ממולע ועומד באמצע ומשוך קימעא כלפי חוץ משום דכתיב ואת המנורה נכח השולחן . דבעינן דחזו אהדדי יש ליישבו אפי׳ כמ"ד לפון ודרום מונחין ואשולחן דמשה קאי אבל שולחנות דשלמה סמוכות לכותל ^{מ)} והא דתניא בפרק הוליאו לו (שם דף נא:) בין המובח למנורה היה מהלך דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר בין שולחן למזבח אע"ג דרבי מאיר סבירא ליה לפון ודרום מונחים כדמסיק התם ניחא דיכול להלד ביו שולחו למובח דשולחנות שלמה קיימי בתרי דרי ושולחן דמשה ביו שתי השורות שתי אמות ומחלה ממנו לשורה החיצונה ושתי אמות ומחלה ממנו לשורה הפנימית ומשוך מכותל לפוני שתי אמות ומחלה והמזבח היה בין שולחן דמשה למנורה דמשה אלא שמשוך קימעא כלפי חוץ ומובח הוהב היה אמה על אמה נמלא מקום פנוי הרבה שהיה יכול להלך בין המזבח לשולחנות ולריך ליישב הסוגיא דשקלים (דף יא.) דמייתי התם בפרק שלש עשרה שופרות פלוגתא דרבי ור' אלעור בר שמעון דהכא ומתנייא התם 0 איפכא לרבי אלעזר בר שמעון מזרח ומערב ולרבי לפון ודרום והדר קא אמר מ"ד מזרח ומערב כולן ראויין לשירות ונראה דהיינו כר' אלעזר בן שמוע דבסמוך דאמר על כולם היו מסדרים ומאן דאמר לפון ודרום נמלא שולחן בלפון ומנורה בדרום סי דוקא על של משה מסדרן פי' כרבי יוסי בר יהודה דבסמוך דעל של שלמה אין יכול לסדר כיון שרחש השורה סמוכה לכותל לפוני בדוחק והדר קתני השולחן היה נתון מחלי הבית ולפנים משוך מן ש הקרן שתי אמות ומנורה בדרום ומזבח הזהב היה נתון בתוך הבית חולק את הבית מחצי הבית ולפנים

משוך קימעא כלפי חוץ וכולהו משליש

הבית ולפנים אי אפשר ליישב אותה

ברייתה אלה כמ"ד מזרח ומערב

מונחים משוך מן הקרן היינו מן

הכותל שתים ומחצה היה משוך אלא שבימולה שדילג הסופר ומחלה והא דקאמר ברישה דברייתה מחלי הבית ובסיפה משליש כדשנינן לעיל דברישה לא חשיב בית קדשי הקדשים בהדי היכל ובסיפא קא חשיב בית קדשי הקדשים נהדי היכל: במה משוך מן הכותל שתי אמות ומחצה. כדתניא ביומא פרק אמר להן הממונה (דף לג:) ובקונטרס פירש הטעם שיהיו שני הכהנים הנושאים שני הסדרין יכולין להלך זה כלד זה: מרמד שהלוחות ושברי לוחות מונחין בארון. בפרק קמא דבבא בתרא (דף יד.) אמרינן והלוחות ארכן ששה ורחבן ששה ועוביין ג' ואס כל אחת בפני עלמה היתה ששה על ששה אי אפשר ליישבן בארון זו אצל זו כ"ד טפחים לארבעתן וארכו של ארון לר"מ חמש עשרה טפחים באמת בת ששה ולר׳ יהודה י״ב טפחים ומחלה דאמרינן באמה בת חמשה דאמתים וחלי ארכו ול"ל שהיו שברי לוחות תחת השלימות ל ובירושלמי דשקלים בפ' י"ג שופרות (ה"ח)

שבין שורה הראשונה לשלחן של משה. ואמה דידיה דרחבו של שלחן . משה הרי ז' אמות: ושתי משה הדרי אמחוני ושהי אמות ומחצה שבינו לשורה השנית ואמה דידיה. של רחב השלחנות של שורה שני הרי י׳ אמות ומחצה: דרום והוי שלחן בדרום: ומשום הכי קא בעי ב׳ אמות י ומחצה בין כל שורה ושורה כדי שיכול לסדר הלחם באיזה שלחן שירצה: מי סברת דשלחן דמשה סברת דשלחן דמשה בהדיהו בין בי השורות הוה קאי דקא חשבת דאכיל בדרום. לא דאמה בדרום. לא דמדלי ליה השלחן של משה לצד מערבי שכלפי בית לצד מערבי שלפפי בית בינוי ברביונים. קדשי הקדשים היה גבוה הקרקע יותר מן ההיכל ומיתתי להו לדידהו. לב׳ השורות כלפי מזרח פורתא ומקרבן זו אצל זו שלא יהא ביניהן אלא שתי אמות ומחצה ולא יהו אוכלות בדרום כלל והוי ב' השורות למטה ושלחן של משה למעלה רושב לפני

יכול על איזה שירצה: דאמר קרא יכן איזה שירצה: דאמר קרא ייקם משה את המשכן. אית דמתפרשי שהוא עצמו התחילו להקימו והוא הקימו כלו ולא אחר: